N°. 1

BREDASCHE  COURANT.

ZATURDAG 1 JANUARIJ.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 29sten December.

Heden is men hier nog in onzekerheid omtrent de erkenning van het Fransche Keizerschap door de Noordsche hoven. De Keizer is niet Maandag, zoo als aangekondigd was, teruggekomen, hoewel de Pauselijke Nuntius hem wachtte om op het bepaalde uur zijne nieuwe geloofsbrieven te overhandigen.

— De buitengewone zitting van den Franschen Senaat is gesloten. Hij zal den 14den Februarij aanstaande, gelijktijdig met het Wetgevend Ligchaam, weder zamenkomen.

— In bijzondere berigten uit deze hoofdstad leest men het volgende:

«De erkenning van het keizerrijk door de Noordsche mogendheden is hetgeen thans voor 't oogenblik de aandacht het meest bezighoudt. Ik meen te kunnen verzekeren dat de keizer van Rusland lang geaarzeld heeft om het gouvernement van *Napoleon III* te erkennen. Door de Pruissische en Oostenrijksche monarchen daartoe ernstig aangespoord, heeft hij aan de vertegenwoordigers dier beide mogendheden geantwoord, dat hij gezegd gouvernement alleen erkende om de goede verstandhouding niet te verstoren die tusschen Pruissen, Oostenrijk en Rusland bestond.

«In verscheiden vreemde dagbladen heeft men gezegd dat de gelijkluidende verklaring der drie mogendheden ter handhaving der traktaten van 1815 officieus aan den keizer (*Napoleon*) was medegedeeld, en dat deze laatste geantwoord had met die verklaring niet te vreden te zijn. Thans berigt men dat de verklaring zonder tegenstand zou aangenomen worden. Er wordt daarin gezegd, dat de mogendheden, in weerwil der bestaande traktaten, niet aarzelen het keizerrijk te erkennen, aangezien de bestendige vredelievende taal van *Napoleon*.

«Men spreekt van eene nota welke de keizer in den *Moniteur* zou doen plaatsen, in antwoord op de verklaring der Souvereinen, en dat die nota reeds aan den Heer *Baroche* is medegedeeld.

«De Keizer is werkelijk te Compiègne vrij ernstig ongesteld geweest. Hij had zich bij het slechte weder, op de jagt te veel vermoeid. Ter beurze verhaalde men heden, dat de ongesteldheid voortduurde."

— De Zweedsche minister van buitenlandsche zaken heeft onzen minister van buitenlandsche zaken officieel berigt, dat aan den Zweedschen gezant nieuwe geloofsbrieven waren gezonden.

— De *Moniteur* logenstraft het gerucht, door verscheidene bladen aangekondigd, dat het gouvernement voornemens zou zijn de speelhuizen weder toe te laten en de loterij te herstellen.

— Prins *Napoleon Bonaparte* houdt zich druk bezig met de toebereidselen voor de zamenstelling zijner regering in Algerië, en heeft daarover te Compiègne druk met den Keizer onderhandeld. In het voorjaar zou hij naar Algiers vertrekken, tegen welken tijd er ook sprake is van een grooten veldtogt in Kabylië, ten einde alle stammen zonder onderscheid te onderwerpen.

— Een telegraphisch berigt vermeldt dat *Abd-el-Kader* den 23sten ter reede van Messina is aangekomen; en dat hij, na den Etna bezocht te hebben, de reis naar Syra zou voortzetten.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 81; $2^1/_2$ pCt. 105,05; Rom. Leening 97.

Per telegraaf heeft men berigt, dat de *Moniteur* van gisteren (Donderdag) vermeldt dat de terugkomst des Keizers te Parijs door eene ligte ongesteldheid vertraagd was.

Hetzelfde blad houdt het stellige berigt, dat de gezanten van Oostenrijk, Pruissen en Rusland hunne nieuwe geloofsbrieven hadden ontvangen; deze brieven zouden, volgens datzelfde blad, geen protest hoegenaamd, maar eene eenvoudige erkenning van het keizerrijk behelzen. Binnen weinige dagen zouden de gezanten de geloofsbrieven aan den Keizer overhandigen.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 28sten December.

Luidens berigt uit Stokholm, van den 17den bleef de Koning in beterschap toenemen; hij was echter nog zoo zwak, dat hij niet zonder bijstand in zijne kamer kon op- en nederwandelen. — De Kroonprinses bevond zich naar omstandigheden wel. De jonge Prins zou waarschijnlijk den 22sten worden gedoopt.

— Door middel van den telegraaf, is over Triest het berigt ontvangen, dat, den 12 en 13 dezer, tusschen de Montenegrynen en de Turken een gevecht heeft plaats gehad, waarin de eersten de overwinning hebben behaald. In het begin van het gevecht had de ligte ruiterij der Turken eenige voordeelen behaald; later was het voordeel aan de zijde der Montenegrynen, die inmiddels versterkingen hadden bekomen. Er was een wapenstilstand gesloten, tot dat de Sultan op de eischen der Montenegrynen uitspraak zou hebben gedaan. Het fort Zabljak, dat nog steeds in handen der laatsten is, was op nieuw van levensmiddelen voorzien en had weder eene versterking van 800 man bekomen.

— De Augsburger *Allgemeine Zeitung* meldt op grond van bij haar ontvangene, zoo zij meent te kunnen verzekeren allezins geloofwaardige mededeelingen, dat de Keizer van Oostenrijk tijdens zijn verblijf te Berlijn een besluit heeft uitgevaardigd, ten gevolge waarvan het Oostenrijksche leger eene aanmerkelijke vermindering ondergaan en geheel op den voet van vrede gebragt worden moest. Ook uit Weenen wordt aan dat blad geschreven, dat aldaar van eene sterke vermindering des legers, met name bij de kavallerie en artillerie, sprake was.

ENGELAND.

LONDEN, den 27sten December.

De zamenstelling van het nieuwe Ministerie is met de vroeger medegedeelde lijst overeenkomstig, welke alleen nog met den naam van den heer *Cardwell*, als president van het bureau van koophandel, moet worden aangevuld. Lord *Clarendon* is president van den Raad. Zes der nieuwe Ministers behooren tot de partij der Whigs, de overige tot die der Peelisten, met uitzondering van sir *W. Molesworth*, thans eerste commissaris voor de openbare werken, die een der hoofden van de zoogenaamde Manchestersche school of aanhangers van *Cobden* is.

— Gisteren avond ten zes ure stak hier en in de omstreken een hevige storm op, die gedurende den geheelen nacht bleef voortwoeden. Verscheiden boomen zijn uit den grond gerukt en sommige huizen hebben veel geleden. Uit Dublin verneemt men dat eergisteren aldaar een orkaan gewoed en veel schade aan huizen, boomen en schepen aangebragt heeft.

— Met de *Europa* zijn nadere berigten uit New-York tot 15 dezer ontvangen. Het Congres was vergaderd, maar had nog weinig belangrijks verrigt. Wat men nader wegens de zware branden te Sacramento, San Francisco en Sonora verneemt, luidt treurig, maar de voorraad van goud welke op den duur gevonden wordt is verbazend. Op nieuw was voor eene waarde van ruim twee en een half millioen dollars te San Francisco ingescheept.

— Per telegrafische depêche kent men hier den hoofdinhoud der berigten welke de Overlandmail overbrengt. Lord *F. Fitzclarence* en de generaal *Somerset* waren te Bombay aangekomen. De oorlog tegen de Birmannen was niet verder voortgezet. Men zeide dat de generaal *Godwin* teruggeroepen was, maar dit gerucht vereischte nadere bevestiging. De gezondheidstoestand der troepen was uitmuntend. Op de noordwestelijke grenzen heerschte wanorde en troepen waren derwaarts afgezonden. De generaal *Fraser* zou te Hyderabad denkelijk door kolonel *New* vervangen worden.

— De *Times* behelst berigten uit Australie, afgezonden van Melbourne den 11den October jl., waarin het volgende voorkomt: «Het Nederlandsche stoomsche *Java* werd te Adelaïde verwacht, hebbende de Nederlandsch-Oostindische Stoombootmaatschappij eene dienst aangelegd ten behoeve des handels tusschen Batavia, Adelaïde en Melbourne."

BELGIE.

BRUSSEL, den 30sten December.

— De Kamer der Vertegenwoordigers is tot den 18 Januarij uiteengegaan, na de begrooting van uitgaven voor het depart. van buitenlandsche zaken, over 1853, behandeld en schier eenstemmend aangenomen te hebben. Het eindcijfer dier begrooting is fr. 2.161,878.31.

Het wets-ontwerp, tot vaststelling van het contingent voor 1853, is zonder discussie aangenomen. Daarbij wordt, gelijk over het loopende jaar, de sterkte van het leger op hoogtens zeventig duizend man, en de ligting van het volgende jaar op 10,000 man bepaald. Van regeringswege is echter uitdrukkelijk verklaard: «dat de aanneming dezer voordragt niets beslist omtrent de wijs om krijgsvolk op de been te brengen, noch omtrent het aantal manschappen, die bij de eerlang voor te dragen nieuwe regeling van het krijgswezen, en nieuwe wets-bepalingen op de nationale militie, zullen worden vastgesteld."

— De *Indépendance Belge*, het orgaan van het Belgische ministerie, treedt in eene opzettelijke en uitvoerige wederlegging van een dezer dagen te Parijs uitgegeven geschrift, hetwelk betoogt dat de Alpen, de Pyreneën, de beide zeeën en de Rhijn de » natuurlijke grenzen" van Frankrijk zijn, en dat de aanhechting van Savoye, Belgie en de Rhijnprovincie eene uit

den aard der zaak en uit de historie blijkbare behoefte voor Frankrijk en Europa is.

— De groote papierfabriek van den heer *Ed. Vincent*, à la Pocherie, te Gent, is in den nacht van Vrijdag op Zaturdag ll. geheel eene prooi der vlammen geworden. De brand heeft verscheidene uren doorgewoed. De zeer aanzienlijke schade kan nog niet met juistheid opgegeven worden; alles was verzekerd door de onderlinge maatschappij *Propriétaires réunis.*

NEDERLANDEN.

BREDA, den 31sten December.

Bij Zr. Ms. besluit van den 26 dezer, n°. 32, wordt de officier van administratie der 1ste klasse J. E. Kempe, aan wien bij Zr. Ms. besluit van den 30 Januarij dezes jaars, n°. 11, tijdelijk de functie is opgedragen van inspecteur van uitrusting, levensmiddelen en kleeding der Marine, met ult°. dezer maand eervol daarvan ontheven, en bij met den 1 Januarij aanstaande tijdelijk belast met de betrekking van inspecteur belast met de generale inspectie van het gehouden beheer der levesmiddelen aan boord van Zr. Ms. schepen en vaartuigen van oorlog, en met de generale inspectie en keuring der levensmiddelen en kleeding der Marine; terwijl bij hooggemeld besluit almede met den 1sten Januarij aanstaande benoemd wordt tot inspecteur der administratie, de officier van administratie der 2de klasse P. C. W. Anemaet;

voorts worden bij dat besluit, met gemelden datum, bevorderd: tot officieren van administratie der 1ste klasse, bij ouderdom van dienst, de officieren van administratie der 2de klasse: G. L. Bronner, C. J. Waleson, J. J. Tam en G. de Heer:

en benoemd, tot officieren van administratie der 2de klasse, de officieren van administratie der 3de klasse: G. J. M. Koopman, J. L. C. Storck de Gelder, M. J. Carlier, C. Verbrug, W. C. Olivier, O. Eschauzier, J. B. Baak, A. A. Wolterbeek, M. J. Gaillard, C. J. Vos, E. A. Zillesen, J. J. F. A. Elders, M. J. Duvelaer van Campen, L. J. de Koning, P. H. J. van Es, C. H. P. de Jonge, H. J. E. van de Watering, W. C. Valentini, J. J. Winsser en R. A. W. Jacobze; de vier laatstgenoemden buiten bezwaar van 's Rijks schatkist; zullende zij naar luid van art. 5 van Zr. Ms. besluit van den 15 dezer, n°. 55, worden gevoerd à la suite der officieren van administratie van hunnen rang;

voorts tot officieren van administratie der 3de klasse, de adjunct-administrateurs: J. J. Hoogenstraten, C. Tromp, A. A. Gijsberti Hodenpijl, A. C. Ruighart, G. C. Daum, F. J. Broers, J. W. van der Wulp, J. P. Runckel, W. J. R. van Es, H. T. X. Strengnaerts, D. L. de Rochemont, J. L. K. van der Heijden, A. W. van Kruijne, H. S. Bosschart, J. W. Klein, H. F. de Timmerman, P. A. le Mahieu, B. A. Stieler, J. A. van Berkel, J. H. Ferguson, J. H. C. Hansen, A. E. M. Tromp, M. G. J. A. Huisman van Dueren;

en wijders bevorderd: naar ouderdom van dienst, tot adjunct-administrateuren, de scheepsklerken: A. W. J. Lina, J. Walstra, W. Stort Jr., J. C. Muller, D. C. van der Hart, F. Wolfson, en bij keuze, de scheepsklerken J. C. L. K. van Wely en J. A. Waldeck.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 28sten dezer, n°. 87, zijn de kapiteins-luitenants ter zee F. Sluijter, P. A. Talma, N. C. J. van Voss en B. Durleu, en de officieren van administratie der 1ste klasse W. C. H. Halverhout en C. Köhler, eervol afgevoerd, respectivelijk uit het corps zee-officieren en het corps officieren van administratie.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 28sten dezer, n°. 88, worden met den 1sten Januarij 1853, volgens ouderdom in rang, bevorderd: tot kapitein ter zee, de kapitein-luitenant ter zee A. J. Voet; tot kapitein-luitenants ter zee, de luitenants ter zee der 1ste klasse: J. H. Matthijsen, G. H. Buschman, B. H. Staring, L. Nicolson, H. D. Kramp, F. V. C. Engelbert van Bevervoorde, M. C. van Vreeland en R. van Vos, de laatste buiten bezwaar van 's Rijks schatkist, tot dat hij bij het ontstaan van vacature in het voor zijnen rang bepaalde tractement zal kunnen invallen; tot luitenants ter zee der 1ste klasse, de luitenants ter zee der 2de klasse: jhr. J. Westpalm van Hoorn van Burgh, J. F. Koopman, W. de Fremery, L. G. Brocx, S. H. Binkes, L. Schuijt Korver, W. G. Klis, jhr. A. Klerck, J. O. H. Arntzenius en J. H. G. Jordens.

— Het *Staatsblad* n°. 258 behelst een besluit van den 26sten December 1852, bepalende, dat het kantoor Budel ook zal worden opengesteld voor den uitvoer van accijnsvrije goederen, welke aan geene uitvoerregten zijn onderworpen, langs den aangewezen heerebaan, den grooten weg van Budel op Hamond.

— Bij besluit van den 30sten December 1852, n°. 39, heeft Z. M. goedgevonden de tijdelijke waarneming der betrekking van Hoogstdeszelfs commissaris in de provincie Groningen, te rekenen met den 1sten Januarij 1853, op te dragen aan *J. Homan*, lid van Gedeputeerde Staten dier provincie.

— Bij besluit van 30 December 1852, n°. 44, heeft Z. M. goedgevonden: 1°. tot gewoon hoogleeraar in de faculteit der godgeleerdheid aan de hoogeschool te Leiden te benoemen den heer *A. Niermeijer*, theol. doctor, predikant te Wemeldinge, beroepen te Rotterdam; 2°. tot buitengewoon hoogleeraar in de faculteit der godgeleerdheid aan de hoogeschool te Leiden te benoemen den heer *A. Kuenen*, theol. doctor, adjutor interpretis legati Warneriani.

— Men verneemt dat door den Minister van Binnenlandsche Zaken last is gegeven, tot het spannen van eene tweede telegrafische lijn tusschen Amsterdam en Rotterdam; de daartoe benoodigde materialen zijn reeds ontboden.

— De fondamenten voor het standbeeld van wijlen Z. M. Koning *Willem II* dat op het Buitenhof te 's Hage zal geplaatst worden, zijn thans gelegd. Naar men wil zal de onthulling van het standbeeld den 18den Junij des aanstaanden jaars plaats hebben.

— De stafmuzijk der dienstdoende schutterij te 's Bosch heeft in den avond van den 28sten den Staatsraad Commissaris des Konings, den heer *Borret*, eene serenade bij fakkellicht gebragt, bij gelegenheid van diens benoeming tot Ridder der orde van de Eikenkroon met de Ster.

— De arrondissements-regtbank te te Amsterdam (eerste kamer) heeft Dingsdag ll. in zake het incident van onvoldoende productie, opgeworpen door den Staat der Nederlanden, gedaagden, tegen de stad Leyden, eischeres, zich niet vereenigende met de conclusie van het Openbaar Ministerie, beslist ten voordeele van de eischeres en dus de exceptie van den Staat *verworpen.*

— Bij den hevigen storm, die maandag morgen ll. over de stad Gorinchem en omstreken woedde, is omstreeks acht ure eene wiek van den houtzaagmolen *de Feniks* afgeslagen, terwijl de Vurensche marktschuit, welke omtrent dienzelfden tijd naar de groote haven dier stad wilde zeilen, deze niet konde bereiken, maar het kleine haventje binnen stoof, de, waar dat vaartuig op eenen paal geraakte en dadelijk zonk. Gelukkig mogt men door spoedig toesnellende hulp er nog in slagen om de aan boord bevindende menschen en vee van eenen hen bedreigenden dood te redden.

— Men is thans in staat, uit verschillende officiële mededeelingen, het cijfer der studenten, die aan de drie Akademien studeren, over te nemen. Het totaal beloopt 1415. — Te Utrecht zijn 469 studenten: 205 in de theologie, 187 in de regten, 6 in de letteren, 55 in de geneeskunde, 16 in de wis- en natuurkunde; buitendien zijn er 91 elders studerenden ingeschreven. — Te Leiden studeren 452 studenten: 121 in de theologie, 211 in de regten, 81 in de geneeskunde, 24 in de letteren en 15 in de wis- en natuurkundige faculteit: buitendien zijn er nog 113 elders studerenden ingeschreven. — Groningen telt 290 studenten: 84 theologanten, 97 juristen, 60 medici, 11 litteratoren, 6 philosophen, buiten nog 16 niet ingeschrevenen en 16 die nog verzuimden hun diploma weder te laten recenseren; buitendien wonen 20 chirurgijns- en apothekers-leerlingen colleges bij.

— Het fransche oorlogschroefstoomschip *le Corse*, is van de reede van Vlissingen weder naar zee gezeild. Het doel der komst van dat vaartuig schijnt geweest te zijn het nagaan van de fransche schippers, die thans onze kusten bezoeken.

— Te Lugano stierf, in 87jarigen ouderdom, *Philip de Meester van Hoyel*, voormalig generaal der Italiaansche republiek en van het koningrijk Italie. Hij werd met veel plegtigheid ter aarde besteld, en had bepaald dat 50 behoeftigen tot den stoet zouden behooren. Zijne democratische gezindheid, welke hij in alle omstandigheden des levens getrouw bleef, toonde hij ook in zijn uitersten wil, bij welken hij beval, dat zijn geheel vermogen tot een ondersteuningsfonds voor Italiaansche staatkundige uitgewekenen zal strekken, en dat het op de eerste democratische regering, in Italie ontstaande, zal overgaan. Hij werd in 1765 te Milaan geboren en stamt af van een aanzienlijk geslacht uit Middelburg in Zeeland, van waar zijne familie in 1720 naar Milaan verhuisde.

Men leest heden in het *Antwerpsch Handelsblad* het volgende:

«De eerste werking voor den ijzeren weg van Antwerpen op Rotterdam is op den Hollandschen grond reeds begonnen. Men is verwonderd dat men den ijzeren weg rigt, west van Roozendaal, in plaats van den oosterkant te kiezen, hetgeen aanzienlijk den afstand zou verkorten, en dus aanzienlijk de kosten zou verminderen.

«Het schijnt, dat men hier slechts partikuliere belangen in 't zigt heeft; zonder dat zou men natuurlijk voor de linie, den ouden postweg van Antwerpen naar den Moerdijk kiezen, door de Kruisstraat tusschen Hoeven en Oudenbosch, een weinig west van dien weg gaande, dewijl de weg zich moet rigten op de Roode-Vaart, in plaats van naar den Moerdijk.

«Nog minder redelijk en zeker niet voordeelig voor de actionnarissen schijnt ons de directie van de vertakking op Roozendaal naar Breda, die men wil maken. Dat men in beide gevallen de kaart raadplege, en men zal zien, dat de linie, zoo als men haar ontwerpt, zich bij Roozendaal van den weg scheidt, die zich op de Roode Vaart rigt en er aldus met eenen zeer scherpen hoek en bijna evenwijdig anderhalve mijl ver, twee linies voortloopen, zoodat te Oudenbosch de liniën nog slechts een kwartier van elkander zijn, en juist op dit punt, op denzelfden afstand zijn van Breda.

«Waarom dan niet eene linie maken, op het digtste punt van Breda, en de vertakking oostelijk van Oudenbosch te doen uitgaan; want van daar af is de afstand van de vertakking met anderhalve mijl verminderd, hetgeen in de kosten van het materieel en personeel, brandwaar en onderhoud, eene aanzienlijke uitsparing zou geven.

«Maar daar is nog eene andere opmerking.

«Indien de vertakking oostelijk uitging van Oudenbosch, zou men zich op een centraal punt van dat deel van Noordbraband bevinden, en de bewoners van de welvarende en volkrijke gemeenten, noordelijk en oostelijk gelegen, zoo als Prinsland, Standaarbuiten, Fijnaart, Gastel, Klundert, Willemstad en Zevenbergen, zouden zich insgelijks van de vertakking op Breda kunnen bedienen.

«Geen twijfel of allen zouden den weg op Breda nemen, waar zij veel betrekking hebben; terwijl de reizigers van deze stad, voor gezegde streken, het insgelijks zouden doen. Als integendeel de vertakking van Roozendaal uitgaat, zullen de duizende reizigers die uit Holland naar Breda komen, dien grooten omweg niet moeten doen; maar zij zullen van de Roode Vaart den steenweg volgen, om Breda te bereiken.

«Breng integendeel het vertrekpunt der vertakking digter bij; plaatst het in het centrum en ieder zal er gebruik van maken: Zeeland en Holland zullen de transporten gewigt bijzetten. Dus, dagelijks groot verkeer, en eenen minder langen en kostbaren weg om te onderhouden.

«Ziedaar wat men zou winnen als de vertakking naar Breda van den Oudenbosch uitging, waarvan de afstand in de regtstreeksche linie slechts $2^{1}/_{2}$ mijl is. Aldus zullen de belangen van de actionnarissen beter begunstigd worden; want het is zeker voordeelig, dat er zoo veel mogelijk reizigers van den ijzeren weg kunnen gebruik maken."

De *Vlaemsche Stem* behelst het volgend artikel:

«Velen zeggen 't keizerrijk is de vrede; anderen zeggen 't keizerrijk is de oorlog. Wie heeft gelijk?

«Wij waren, zijn en blijven van het gevoelen der leste. En wat ons in ons gevoelen al meer en meer versterkt, is, dat de meeste van hen, die zeggen: *'t keizerrijk is de vrede*, net handelen alsof zij dachten: *'t keizerrijk is de oorlog.*

«Voor eenige dagen hebben wij bewezen hoe Engeland, tenzelfden tijde dat het beweerde van de vredelievende gevoelens van *Lodewijk Napoleon* overtuigd te zijn, zich tot den oorlog duchtig bereidde, door de wet op de milicie en door 't aanzienlijk vermeerderen van de manschap der vloot.

«De Fransche staetslieden, vrienden van den keizer, roepen en zeggen overal, dat *Napoleon III* zeer wel staet met den keizer van Rusland. Wij nemen zulks aen; maer wat wil dan toch de ontzaggelijke krijgsmagt beduiden, welke de Russen aen de Weissel bijeentrekken, en die reeds uit 200,000 man bestaende met hunne krijgsbehoeften, artillerie, staf, bruggetuigen, ambulancen, enz., nog dagelijks wordt vermeerderd, en zich gereed maekt om, bij 't eerste teeken, te kunnen opbreken?

«De Koning van Pruissen gelooft ook, dat het keizerrijk de vrede is, hetgene hem niet belet zijn budjet van oorlog dit jaer met 35 millioen te vergrooten.

«Holland zegt niets, maer handelt net als de Koning van Pruissen.

«Oostenrijk roept, luider dan elk andere mogendheid, dat het vertrouwen heeft in het woord van den Franschen Keizer; maer tenzelfden tijde vermeerdert het zijne 300 batajons infanterie, elk met 200 man, iets dat zoo maer eventjes eene vermeerdering maekt van 60,000, voor de infanterie alleen.

«Het Duitsche Verbond heeft zijn oorlogskontingent met eene tiende vergroot, zoowel aen mannen als peerden.

«In ons land zelf, waer velen ook van gedachte zijn, dat *Napoleon III* het meent, wanneer hij van vrede spreekt, in ons land, waer zelfs het gouvernement van dit gevoelen is, doet men niet minder dan elders. Over eenige dagen stemden onze Kamers een krediet van zoo vele millioenen, om Antwerpen's versterkingen nog veel ontzaggelijker te maken.

«Wij kunnen dwalen, zoowel als ieder mensch, wanneer wij het keizerrijk den oorlog gelooven; maer wij zeggen altijd, dat, wanneer de menschen, die het keizerrijk den vrede meenen, zoo handelen, wij aen hunne woorden niet zeer gelooven en ons overtuigd houden, dat zij anders denken dan ze spreken en werkelijk zich aen oorlog van wege het keizerrijk verwachtten."

In het *Bosch Provinciaal Dagblad* leest men de volgende aanbeveling van een Landbouwer:

«Om een goeden oogst van aardappels te hebben, en opdat zij weinig van de ziekte aangedaan zullen zijn, is mij sedert jaren proefondervindelijk bewezen geworden, dat door het land in de maand van December of Januarij, op behoorlijke diepte te mesten, daaronder verstaande, dat men, het zij diep voort of het land twee spit diep omwerkt en de mest onder in de voor zet, men per loopsen noodig heeft 40 karren mest, en dan in Februarij of Maart, wanneer men de aardappels gaat zetten, dan daarover nog 20 karren assche over laat rijden, en die gebroken hebbende, met een zeer ligte ploeging onder te werken, en dan tevens den aardappel in de voor te zetten op een behoorlijk evenredige distantie. Daardoor zal men een schoonen oogst verkrijgen, de aardappel zal goed laden, en meest alle schoone volwassen aardappels voortbrengen; de ziekte zal wel in de plant komen, maar de knol of aardappel toch zeer weinig aandoen; men behoeft zoodoende ook geen angst te hebben van pokkige of vurige aardappels, en zal per loopsen altijd een derde meerder verkrijgen. Naardat het land in staat is kan de bemesting hetzij iets meer of minder zijn; zulks weet de bouwman ook het beste in welken staat zijn land is, en wat zulks verdragen kan of behoeft aan mestspecie. Want overbesmesting of te veel, is tegenwoordig de pest voor de aardappels.

«Deze bovenstaande behandeling maakt de grond zoet en aangenaam voor dit knolgewas, en maakt dat in het voorjaar de grond drooger is dan anders, en niet zoo kluitachtig of gebonden, dus mulder of losser; hierdoor wortelen zij dieper om haar voedsel te halen, en maken daardoor dat die planten beter tegen de droogte kunnen. Mogt het een nat jaar zijn, dan zal deze grond het water ook beter doorlaten; dus, hoe of het saizoen zij, van alle kanten zal men er zich wel bij bevinden. Ondervinding zal het voordeel dat er in zit, spoedig leeren kennen, en men zal hebben vele, groote en lekkere aardappels. In deze provincie heeft men soms zoo vroeg daarvoor geen mest, maar dan neemt men de proef maar met een kleiner stuk grond, dan zal men wel zorgen dat men het volgende jaar meer mest daarvoor heeft, als men de uitkomst maar ziet. Heeft men in het geheel geen mest, werkt hem dan in het voorjaar op het tijdstip der zetting, er toch vooral diep onder; zulks zal zeer bevallen en voordeelig zijn voor den proefnemer, maar neem vooral zoo veel mogelijk niet al te jonge mest, altijd indien zulks kan. Oude belegen mest, en vooral beer met assche die is daarvoor het beste, en zorg dan dat de aardappel een halve voet van de mest-specie verwijderd is."

Ondervindt en doet uw voordeel, dit is de wensch van een *landbouwer*.

In de *Middelburgsche Courant* leest men:

«Als eene weinig bekende bijzonderheid nopens de onbrandbaarheid van het zeewier, komt het ons niet ongepast voor het volgende mede te deelen.

«Bij het bouwen der fabriek van meekrapbereiding te Wilhelminadorp, is het eene gedeelte van het andere gescheiden door eene dubbele rij latten, aangevuld met zeewier. Bij den onlangs aldaar plaats gehad hebbenden brand, heeft zich het opmerkenswaardig verschijnsel voorgedaan, dat de latten aan de eene zijde, waar de brand fel woedde, geheel zijn weggebrand, zonder dat de vlammen eenen doortogt hebben gevonden door het zeewier, zoodat de latten aan de andere zijde volkomen gaaf zijn gebleven.

«Gaarne zagen wij daaromtrent de mededeelingen van deskundigen te gemoet, die welligt voor de wetenschap gewigtig, althans zeer zeker eigenaardig zouden zijn."

NATUURKUNDIGE VEREENIGING TE BREDA.

Vergadering, op Maandag den 3. Januarij 1853, des avonds ten 7 ure.
Redenaar: de WelEd.Gestr. Heer G. G. VAN DER HOEVEN.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 25 Dec. tot en met 31 Dec. 1852. 5 mann. 4 vrouwel. geslacht.

STERFGEVALLEN.

Van 25 Dec. tot en met 31 Dec. 1852. 5 mann. 2 vrouwel. geslacht.
Een levenloos aangegeven kind.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 31. DECEMBER 1852.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van ƒ	8,70	tot	ƒ	9,50.
Het dito dito Rogge Oude	» »	0,00	»	»	0,00.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» »	6,35	»	»	6,75.
Het dito dito Boekweit Oude	» »	0,00	»	»	0,00.
Het dito dito Boekweit	» »	0,00	»	»	5,50.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.				»	0,17.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.				»	0,17.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.				»	$0,26^{1}/_{2}$
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.				»	0,29.
Een Nederl. pond Tarwe-meel				»	0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel				»	0,16.
Een dito pond Boter				»	0,73.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	ƒ	0,00	tot	ƒ	2,55.
Het 1000 Eiken Telhout				»	2,50.
Het 1000 Doof Hout				»	1,70.
De kar Spaanders				»	3,00.
De » Struiken				»	3,75.
De 100 Mutsaard				»	3,50.

TWEE HONDERD NEGENTIENDE STAATS-LOTERIJ.

EERSTE KLASSE.

3e Trekking. No. 12154, ƒ 20,000; No. 3078, ƒ 2500; Nos. 2800, 16093, 2756, 10524, ieder ƒ 1000.
4e —— Geene.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (30 *December*) waren genoteerd: Ned. $2^{1}/_{2}$ pCt. $66^{3}/_{16}$, $^{3}/_{8}$, $^{5}/_{16}$; 3 pCt. $78^{7}/_{8}$, 79, $78^{7}/_{8}$; 4 pCt. 97, $^{3}/_{16}$, $^{1}/_{8}$; O. Ind. Leening 4 pCt. $96^{7}/_{8}$; Amort.-Syndik. $3^{1}/_{2}$ pCt. 96; Haarlemmerm. 103; Aand. Ned. Bank 123; Belgie $2^{1}/_{2}$ pCt. $53^{13}/_{16}$, 54; Fr. Oblig. 3 pCt. 77, $^{1}/_{4}$, $^{1}/_{8}$; Spanje 1 pCt. Onbep. St. $23^{11}/_{16}$, $^{13}/_{16}$; 3 pCt. $49^{1}/_{4}$, $^{5}/_{8}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $43^{3}/_{8}$, $^{1}/_{2}$; Coup. Bewijzen 4, $^{1}/_{4}$, $^{3}/_{16}$; Portugezen te Londen 5 pCt. $41^{7}/_{8}$, 42; 4 pCt. 38, $^{3}/_{16}$, $^{1}/_{4}$; Rusland 5 pCt. $109^{1}/_{8}$; dito 1828—29 107; Certif. 1831—33 $97^{1}/_{2}$, $^{5}/_{8}$; 4 pCt. bij *Hope* $92^{5}/_{8}$, $^{3}/_{8}$; Id. bij *Stiegl.* 92; Oostenr. Metall. 5 pCt. $81^{1}/_{4}$, $^{1}/_{8}$; Nieuwe $2^{1}/_{2}$ pCt. 42, $^{11}/_{16}$; Nieuwe 5 pCt. $93^{1}/_{8}$, $^{1}/_{4}$, $^{3}/_{16}$.

Advertentiën.

belijdenis, door *J. J. van Toorenenbergen*, Predikant te Vlissingen. Eerste aflev., gr. 8°. Prijs . . . . *f* 0,80.

IETS over het *Ontslag* van den Heer *J. A. van Weel* als Burgemeester der gemeente Herkingen, en over de *Benoeming* van den Heer *F. O. Vervoorn* tot Secretaris der voornoemde gemeente. — Eene Bijdrage tot de kennis van

HET DESPOTISME DER VRIJZINNIGEN

in ons Land. Door *D. Wittekoek*, Wethouder der gemeente Herkingen, *A. de Vlieger*, *J. Kardix*, *J. van Wouwen*, *C. Seedijk* en *A. W. van Sliedregt*, Leden van den Raad dier gemeente. Gr. 8°. Prijs . . . . *f* 0,50.

KORTE HANDLEIDING

ten dienste van MOEDERS, BEWAARSCHOOLHOUDERESSEN en allen die, in eenen Christelijken zin, aan de *Verzorging en Opvoeding* van jonge Kinderen wenschen werkzaam te zijn. *Het Hoogduitsch gevolgd.* Kl. 8°. Prijs *f* 0,50.

TIJDSCHRIFT

voor Oudheden, Statistiek, Zeden en Gewoonten, Regt, Genealogie en andere deelen der GESCHIEDENIS van het Bisdom, de Provincie en de Stad UTRECHT. Door Dr. *P. J. Vermeulen*, Archivarius der prov. Utrecht. IV Dl. 3 en 4 St. Prijs . . . . *f* 2,00.

Eerstdaags volgt:

LORD WELLINGTON EN DE OORLOG,

door NEWMAN HALL. B. A.

Uit het Engelsch.

Prijs *f* 0,20. (25 Exempl. *f* 3,60.)

JAARBOEKEN

voor WETENSCHAPPELIJKE THEOLOGIE. Onder Redactie van Dr. *J. I. Doedes*, Dr. *D. Harting*, Dr. *H. H. Kemink* en Dr. *J. J. van Oosterzee*. X° Deel. 4° Stuk. Prijs per jaargang . . . . *f* 8,00.

*** Bij H. LAGERWEIJ, Boekhandelaar en Boekdrukker te *Dordrecht*, ziet het licht:

Voor Gymnasiën en Instituten.

P. J. VETH, Professor aan het Athenæum Illustre te *Amsterdam*, SPECIMES FROM THE ENGLISCH CLASSICS, with an introductory Essay on English Literature, explanatory Notes and a Glossary. Twee deelen, elk à . *f* 1.50.

Dit WERK, dat met de uiterste zorg bewerkt is, en stukken of Fragmenten uit de voornaamste vroegere en latere Engelsche Schrijvers, zoo in Proza als Poëzij, bevat, is hoofdzakelijk bestemd voor het onderwijs van zulke jonge lieden, die, reeds eenig onderrigt in het Engelsch genoten hebbende, zich verder willen oefenen, of een voortgezet onderwijs in de nieuwere talen genieten; en heeft tevens ten doel, hen eenigzins dieper in het leven en streven van het Engelsche volk in te leiden, de Engelsche staatsregeling voor hen te ontvouwen en den geest der Engelsche Letterkunde in zijne meest karakteristieke voortbrengselen te doen kennen; en is, naar het oordeel van bekwame Onderwijzers, bijzonder geschikt, om gebruikt te worden als vervolg op:

J. LAGERWEIJ'S NIEUW ENGELSCH LEER-, LEES- EN VERTAALBOEK (Proza en Poëzij), à . . . . *f* 1.00.

waarvan reeds de 3de druk het licht ziet en bij 't welk gevoegd is een Aanhangsel, dat de vertaling bevat van schier al de woorden en min bekende uitdrukkingen en spreekwijzen, die in den tekst voorkomen. De beide bovenstaande werken kunnen verder gezegd worden, voor 't onderwijs der Engelsche taal een schoon geheel uit te maken, met

H. A. HAMELBERG'S Verkorte Spraakkunst der Engelsche Taal, met een aantal toepasselijke opstellen . . . *f* 0.80.

——— Verzameling van Stukken in het Engelsch. 2de druk . . . . *f* 1.00.

——— Aanwijzing, dienende tot leiddraad bij het vertalen der bovenstaande verzameling. 2de druk . . *f* 1.00.

——— WOORDENBOEKJE, beh. bij dito . . - 0.30.

Aan al de genoemde WERKEN is de meest gunstige beoordeeling te beurt gevallen; zij worden dan ook op de voornaamste Inrigtingen van Onderwijs, bij het aanleeren der Engelsche taal, gebruikt; terwijl, voor het gemak van den Onderwijzer, het oorspronkelijke der verzameling mede verkrijgbaar is, onder den titel van ORIGINAL TEXT . . . . *f* 1.00.

Prof. *J. M. SCHRANT*, Geschiedenis des Vaderlands voor de scholen . . . . *f* 0.25.

Prof. *G. C. MULDER*, Nieuwe Nederlandsche Spraakleer, naar de beste bronnen bewerkt en gestaafd door het gezag der voornaamste hedendaagsche Schrijvers . . . . *f* 3,60.

H. A HAMELBERG, INLEIDING tot de FRANSCHE TAAL, een *Leer-*, *Lees-* en *Vertaalboek* voor eerstbeginnenden. 1ste stuk, 4de druk . . . . *f* 0.65.

IDEM Tweede stuk, 3de druk . . . . - 0.75.

IDEM Derde stuk (syntaxis) . . . . - 0.80.

IDEM Vierde stuk . . . . - 1.00.

IDEM Vijfde en Laatste stuk . . . . - 0.80.

F. LAGERWEIJ, Theoretisch en Practisch Leerboek der Algebra. Twee deelen, tweede druk . . . . . . *f* 3.60.

——— Antwoorden op idem . . . . - 0.60.

——— HOOGDUITSCH LEES-, LEER- EN VERTAALBOEK (Proza en Poëzij) . . . . *f* 1.00.

G. C. VERENET, LE LAFONTAINE DES ECOLES ou Choix de cinquant Fables, les plus simples, et les plus morales du premier des Fabulistes. Ouvrage élémentaire, avec l'explication et la version en Hollandais des phrases et des mots les plus difficiles . . . . *f* 0.[illegible]

H. SLUIJTERS, Meetkundig Schoolboek. 2de druk . - 0.[illegible]

——— Oplossingen op idem . . . . - 0.[illegible]

——— Vijfde twee honderdtal Rekenkundige voorstellen . . . . *f* 0.[illegible]

——— Oplossingen op idem . . . . - 0.[illegible]

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar:

JAARBOEKJE

DER

KONINKLIJKE AKADEMIE

VOOR DE

ZEE- EN LANDMAGT.

DERDE JAARGANG.

1853.

Prijs *f* 1,—.

INHOUD VAN DEN DERDEN JAARGANG:

1. Een volledige Kalender, Zons- en Maansverduisteringen, ons Zonnestelsel, Koninklijk Huis. — 2. Naamlijst van het Personeel der Akademie. — 3. Naamlijst der Adelborsten en Kadets. — 4. Verandering in het Personeel van Officiers, Leeraars, Adelborsten en Kadets in den loop van het jaar 1852. — 5. Boeken door de Akademie uitgegeven. — 6. Inlichtingen voor Ouders en Voogden. — 7. Voorbereidings-scholen. — 8. Uitslag van het Aspiranten-examen in 1852. — 9. Opleiding der Onder-Officiers bij de korpsen tot Officier. — 10. MENGELWERK. De Heldengalerij, door J. C. J. K. — 11. JAN WILLEM FRISO, Prins van Oranje en Nassau, door G. K., Hz. — 12. Verdediging van het eiland Tabago door den Kommandeur JACOB BINCKES, door L. MULDER. — 13. Het beleg van Maastricht in 1632, door W. J. KNOOP. — 14. Ontboezeming op het Afscheidsmaal gegeven door het aftredend Bestuur der Akademie, op den 3den November 1852.

De eerste Jaargang is uitverkocht. — Van den tweeden Jaargang zijn nog Exemplaren à *f* 1,— te bekomen.

INHOUD VAN DEN TWEEDEN JAARGANG:

1. Een volledige Kalender, Zons- en Maansverduisteringen, Koninklijk Huis. — 2. Naamlijst van het Personeel der Akademie. — 3. Naamlijst der Adelborsten en Kadets. — 4. Veranderingen in het Personeel van Officiers, Leeraars, Adelborsten en Kadets in den loop van het jaar 1851. — 5. Vereenigde opleiding der Adelborsten en Kadets. — 6. Boeken door de Akademie uitgegeven. — 7. Regeling der Lessen. — 8. Voorbereidings-scholen. — 9. Uitslag van het Aspiranten-examen in 1850 en 1851. — 10. Uitrusting voor den Officier bestemd voor Oost-Indië. — 11. Uitrusting voor den Adelborst 1ste klasse, bestemd voor Oost-Indië. — 12. MENGELWERK. Hoe 't verder met JAN LANGEVELD ging, door J. C. J. K. — 13. SCIPIO te Carthagena (Livius XXVI, 30). — 14. JOHAN VAN DEN CORPUT, door G. K., Hz. — 15. Eene beproefde Liefde, door J. C. J. K. — 16. De eerste Scheepsstrijden der Nederlanders tegen Spanje, door W. J. KNOOP. — 17. Nachtgedachte, naar MOORE. — 18. De Overwinning, naar OVIDIUS. — 19. Eene Oude Les nog niet verjaard.

*** HOLLANDSCHE SOCIETEIT VAN LEVENSVERZEKERINGEN

opgerigt in den Jare 1807 te Amsterdam.

Het BESTUUR dezer SOCIETEIT geeft kennis, dat, van 1°. *Januarij* 1853, een NIEUW TARIEF VAN LIJFRENTEN door haar is vastgesteld, en waarvan aanvankelijk de EERSTE TAFEL, zijnde die van gewone LIJFRENTEN op ÉÉN PERSOON, gedrukt en verkrijgbaar is ten Kantore der Societeit en bij Heeren Correspondenten.

De Directeur:

P. LANGERHUIZEN.

Heerengracht, tusschen het Koningsplein en de Vijzelstraat, N°. 419.

Correspondenten in de Provincie Noordbrabant.

Te *Breda* de Heer Mr. H. VAN DER MEER, Advocaat.
's Bosch » J. DE BERGH, Notaris.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.